

Van Rotterdam Ahoy! naar Ahoy Rotterdam

'Ship Ahoy!': Een uitroep om aandacht te trekken. De naam Ahoy is dan ook zeer toepasselijk voor het complex aan de Zuiderparkweg/Ahoy-weg. Want Ahoy trekt tenslotte het hele jaar door de aandacht vanwege beurzen, concerten, sport- en andere grootschalige evenementen. En de benaming heeft wel degelijk een historische achtergrond.

Rotterdamse tentoonstellingen eind 19^e en begin 20^e eeuw.

Halverwege de 19^e eeuw beschikte Rotterdam over De Doelen, een voor die tijd multifunctioneel gebouw dat eigendom was van de particuliere vereniging "De Harmonie". Daar werden kleinere tentoonstellingen gehouden zoals bijvoorbeeld in 1849 een expositie over Naaldkunst. De eerste tentoonstelling met een internationaal tintje was een presentatie van (exotische) voorwerpen als inzending voor de Wereldtentoonstelling, die in 1855 in Parijs plaatsvond.

Pas na de Eerste Wereldoorlog kreeg men in Rotterdam meer belangstelling voor het fenomeen tentoonstellingen. Aanleiding daarvoor waren de Olympische Spelen die in 1928 in Amsterdam zouden worden gehouden. Een groep vooraanstaande Rotterdammers veronderstelde dat dit evenement zeer veel buitenlands bezoek zou trekken, waar ook Rotterdam zijn voordeel mee zou kunnen doen. Dit was reden om een tentoonstelling te organiseren over *de Industrie, Scheepvaart, Handel en Bedrijfszorg*. Voor deze Nederlandse Nijverheidstentoonstelling (die de naam Nenijs to kreeg) werden in de 'polder' Blijdorp vier houten paviljoens met stalen spanten gebouwd, waarmee zo'n 30.000 m² overdekte tentoonstellingsruimte werd gerealiseerd. Na de 'Nenijs to' werden deze hallen af en toe ook gebruikt voor bokswedstrijden, wielervedstrijden en tuin- en bloemententoonstellingen.

Vijftiger jaren

De geschiedenis van Ahoy Rotterdam begint in 1950, bij de havententoonstelling 'Rotterdam Ahoy!', gelegen op de plek die tegenwoordig het Dijkzigtterrein heet. In een stad waar met man en macht werd gewerkt aan de wederopbouw.

Toen Rotterdam zich enigszins begon te herstellen van de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog en de wederopbouw van de haven zo goed als voltooid was, lag een tentoonstelling over dit onderwerp en wat er in vijf jaar in Rotterdam bereikt was, voor de hand. Speciaal voor dit doel werd één van de oude Nenijs tohallen afgebroken en weer herbouwd op een terrein aan de Westzeedijk (waar nu de Medische Faculteit van de Erasmus Universiteit staat). Deze hal werd daar nog eens uitgebreid met twee kleinere hallen. Op de Eerste Wederopbouw dag in 1950 (18 mei) werd 'Rotterdam Ahoy!' geopend, een tentoonstelling die maar liefst zes maanden duurde en gedurende dat half jaar 1.650.000 bezoekers trok. De hele Maasstad stond destijds dan ook in het teken van deze expositie op de Westzeedijk.

De hal, die speciaal voor deze tentoonstelling (tijdelijk) was neergezet, bleef bestaan en kreeg al gauw de naam 'Ahoy-hal' (naar het evenement dat daar zo succesvol was geweest). Het beheer van de hal kwam in handen van de 'Stichting Ahoy tot exploitatie van tentoonstellingsruimten C.A.'. Men ging voortvarend te werk, te oordelen naar een tentoonstelling gewijd aan de beroemde Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright, dat de allereerste van een reeks internationale evenementen zou zijn. En in 1953 bleken 'de Ahoy-hallen' van een onverwachte waarde bij de opvang van de slachtoffers van de watersnoodramp.

Voor de Energietentoonstelling in 1955 werd er nog een gebouw bijgezet: de Energiehal. Deze hallen stonden echter in de weg toen het DijkzigtZiekenhuis wilde uitbreiden met de Medische Faculteit van de Erasmus Universiteit. Ahoy verhuisde naar een speciaal

opgebouwd, maar tijdelijk onderkomen aan de Hofdijk. Van 1966 tot april 1970 was deze hal in gebruik.

Sjoukje Dijkstra inspireerde tot bouw Ahoy

Al in 1961 werd het initiatief geboren om een groot sportpaleis in Rotterdam op te richten. In die periode was Sjoukje Dijkstra het grote fenomeen in Nederland en zij inspireerde dan ook in eerste instantie tot dit vooruitstrevende plan. Het aanvankelijke privé-project nam in de loop der jaren een zodanige omvang aan dat de gemeente erbij betrokken raakte en het project uiteindelijk overnam.

In 1968 begon men met de bouw van het huidige Ahoy en in 1970 waren drie tentoonstellingshallen en het Sportpaleis gereed. In september van dat jaar werd Ahoy reeds in gebruik genomen met de Rotterdamse familiebeurs Femina. Uiteindelijk werd Ahoy op 15 januari 1971 officieel geopend door Z.K.H. Prins Claus.

Rotterdam was een prachtig en spraakmakend complex rijker, ontworpen door de architecten Van der Stoep en Groosman. En zodanig imposant dat hiervoor in 1972 de Nationale Staalprijs voor architectuur werd toegekend en een jaar later de Internationale Staalprijs voor architectuur. Vooral de staalconstructies in de tentoonstellingshallen en die van het dak van het Sportpaleis waren in die tijd zeer bijzonder.

Architect F.G. van der Stoep, die vanaf het begin nauw bij het project betrokken was, vertelde in 1991 ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan: "De voorbereidingen tot en met het begin van de bouw besloegen een periode van bijna tien jaar. Het was voor die tijd een enorm project, dat te maken kreeg met vele ups en downs. Maar toen na die eerste jaren de beslissing tot bouwen eindelijk werd genomen ging het razendsnel. Het unieke aan dit project was dat er tegelijkertijd getekend en gebouwd werd. Toen de eerste heipalen de grond ingingen, was nog niet precies bekend hoe het gebouw eruit zou komen te zien. En dat was en is nog steeds heel bijzonder".

Na de opening in 1971 was het project nog steeds niet afgerond. Er waren namelijk plannen om complex uit te breiden met een hotel (naar buitenlands voorbeeld), maar ook de realisatie van een ijsbaan van 400 meter en een betere verbinding met het nabij gelegen metrostation Zuidplein behoorden tot de ambities van de architecten. Al deze plannen hebben in de jaren '70 veel aandacht gehad, maar zijn nooit gerealiseerd.

Het beheer en de verhuur van het gehele complex behoorde tot de portefeuille van de Rotterdamse wethouder van Economische Zaken, terwijl de secretarie van de afdeling Sport en Recreatie belast was met de exploitatie van het Sportpaleis. Eind 1975 werd het beheer van het gehele complex overgeheveld naar de Dienst voor Sport en Recreatie.

Uitbreiding

In 1978 werd ingestemd met de uitbreidingsplannen van Ahoy. De toenmalige Leuvehal, met een vloeroppervlakte van 2.880 vierkante meter en de toenmalige Eemhal (met 4.320 vierkante meter de grootste hal) werden in 1980 in gebruik genomen. Zeven jaar later werd de exploitatie verzelfstandigd. Door deze beslissing van de gemeente Rotterdam werd Ahoy een commerciële instelling die daardoor een stuk slagvaardiger kon handelen. Ook het type evenementen kon hierdoor worden uitgebreid, want eerder in de historie verbood het gemeentebestuur nog een Missverkiezing in Ahoy.

De aanvankelijke plannen voor de bouw van Ahoy waren uitgebreider en niet alles daarvan is gerealiseerd. Wel is er van begin af aan gekozen voor een ruime parkeergelegenheid. In 1980 werden behalve de uitbreiding van de hallen eveneens een congreszaal en kantoorruimte op de tweede verdieping afgebouwd.

Face-lift

Als commercieel bedrijf bleef het noodzakelijk om alert te blijven op de eisen die aan een accommodatie als Ahoy worden gesteld. Daarom werd in 1988 besloten tot een grootschalige renovatie van het complex. Ahoy verkeerde destijds in een 'verloederde staat' en had te kampen met enorm achterstallig onderhoud. De grijze betonnen massa maakte plaats voor een lichte ruimtelijke ontvangsthal en de tentoonstellingshallen werden, evenals het Sportpaleis, opgeknapt en geschilderd. Het grootste deel van de renovatie werd echter aan het oog onttrokken. Een aanzienlijk deel van de in totaal ruim 11 miljoen euro (toen 25 miljoen gulden) kostende renovatie, was namelijk gestoken in de werktuigbouwkunde en de elektrotechniek. Uniek was dat tijdens deze grootschalige renovatie de exploitatie van Ahoy gewoon doorging. Ook omdat bij de verhuizingen in het verleden, grootschalige evenementen onderdak bij de concurrentie zochten en vervolgens niet terugkeerden naar het nieuwe Ahoy.

Eén van de meest ingrijpende veranderingen was toen wel het verwijderen van de wielerbaan in het Sportpaleis. In drie maanden tijd werd de inmiddels legendarische wielerbaan gesloopt, simpelweg omdat deze niet meer rendabel was. Bovendien kon de vrijgekomen capaciteit in het Sportpaleis beter benut worden. De dakspanten werden verzaamd omdat de geluidsapparatuur die hieraan worden opgehangen steeds geavanceerder en zwaarder werd. En omdat ook de eisen voor televisieopnamen veranderd waren, werd er een nieuw lichtplafond in het Sportpaleis aangebracht, dat destijds gold als een technisch hoogstandje.

In 1997 werd gestart met de volgende verbouwing. De meest in het oog springende onderdelen van de nieuwbouw uit die jaren waren de nieuwste beursshal van maar liefst 10.000 m², toen nog de Scheldehal genoemd, een ontvangsthal van 6.000 m² die tot Ahoy Plaza werd gedoopt en een compleet vernieuwde entree voor het Sportpaleis. Daarnaast werden ook nieuwe horecafaciliteiten, alsmede nieuwe congres- en vergaderruimten en een kantorengedrag toegevoegd en vond er een uitbreiding van de parkeergelegenheid plaats. De markt blijft voortdurend in beweging en Ahoy ging hierin mee. In totaal was er met de facelift en de nieuwbouw een bedrag van ruim 52 miljoen euro (toen 115 miljoen gulden) gemoeid.

Dit bouwproject werd onder de naam Ahoy2000 gestart om in te kunnen spelen op de marktontwikkelingen; namelijk de steeds hogere eisen die aan een multifunctionele accommodatie als Ahoy werden en worden gesteld. De consument ziet in toenemende mate het bezoeken van een beurs als 'vrijtijdsbesteding', waardoor meer entertainment, showelementen en demonstraties worden verlangd. Een trend waarop Ahoy Rotterdam met de laatste renovatie heeft ingespeeld en haar gasten vanuit de gehele wereld kan ontvangen in een passende ambiance.

Recentelijk is het Sportpaleis helemaal vernieuwd. De capaciteit is vergroot naar ruim 15.000 personen, het dak is vernieuwd en de akoestiek is nog verder verbeterd. Er is hard aan gewerkt om de beleving van de bezoekers een extra dimensie te geven, terwijl het oorspronkelijke gebouwvolume zoveel mogelijk intact is gebleven. Op deze manier blijft Ahoy bij de beste accommodaties van Europa horen.